

SCHOLÉ

ediția a XVI-a
14-27 iulie 2011

<http://hiphi.ubbcluj.ro/fam/lapus/2011>

CAIET DE SEMINAR

Numele:

Conferințe și comunicări

Sylvain Gougenheim, de la studii medievale la scandal mediatic (ALEXANDER BAUMGARTEN) 2

Argumentarea. O schiță istorică (IOVAN DREHE) 2

Justificarea violenței în textele filosofice medievale (MIHAI MAGA) 2

Aspecte ale hermeneuticii lui Alexandru Dragomir: Lectura ca eveniment (LUDMILA BÂRSAN) 3

Anselm din Canterbury, Despre adevăr (MARIUS NICOARĂ) 3

Dinamica termenilor indefinibili (WALTHER PRAGER) 3

Religiile orientale (RAMONA BOGDAN) 4

Filosofia muzicii clasice și muzica clasică în filosofie (ANCA TRUȚĂ) 4

Problema cunoașterii – scurtă caracterizare (ANDREEA CRIȘAN) 4

Drepturile omului între idealism și realism (MĂDĂLINA PANTEA) 5

Imaginea la Sf. Toma (ALINA CIRIC) 5

Revoltă și absurd în Mitul lui Sisif (LAVINIA MARGEA) 5

Despre Bonaventura (FLORINA HARIGA)

Eminescu și conservatorismul european (GELU SABĂU)

Un punct de vedere critic privitor la perspectiva lui David Hume despre relația dintre filosofia speculativă și politică (GEORGE FLONTA, www.flonta.com)

Activități

Ateliere și dezbateri

Atelierul de cărți
coordonat de RAMONA BOGDAN 6

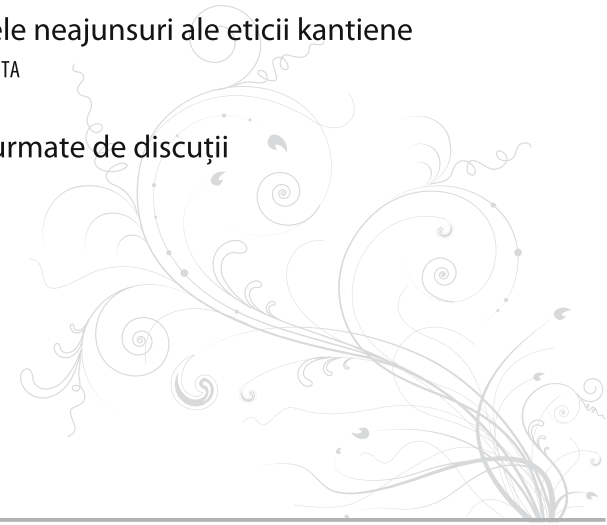
Dezbateri: despre troling
coordonat de IOVAN DREHE 6

Filosofia în artă. Atelier de creație (pictură, grafică)
coordonat de ANCA TRUȚĂ 7

Constelațiile cerului de vară și sensul lor pentru lumea antică
coordonat de MIHAI MAGA 8-9

Atelier despre unele neajunsuri ale eticii kantiene
coordonat de GEORGE FLONTA

Proiecții de filme urmate de discuții

Sylvain Gouguenheim, de la studii medievale la scandal mediatic**ALEXANDER BAUMGARTEN**

conf. univ. dr., Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca

În 2008, cartea lui Sylvain Gouguenheim, *Aristote au Mont-Saint-Michel*, în care critică sever ideea unui Occident care i-ar datora exclusiv lumii musulmane conservarea și transmiterea științei și filosofiei grecești, a creat o polemică importantă. Teza sa este apropiată de cea a lui Jaques Heers; Gouguenheim a fost susținut, mai ales, de către Claude Gauvard. Teza centrală a cărții este că moștenirea grecească a fost transmisă Europei occidentale direct din Bizanț, ceea ce tinde să reducă rolul intermediar arabo-musulman. Teza sa a fost pusă la îndoială de anumiți istorici; dacă el știe greaca clasică, ignoră araba și nu este un specialist în ce privește lumea musulmană și creștinismul oriental. Istoricul atribuie în favoarea sa vigoarea uneori nemăsurată a reacțiilor critice la implicațiile teoriei sale pe seama contextului actual al fricțiunilor între civilizațiile occidentală și arabo-musulmană. Sylvain Gouguenheim este istoric medievist, conferențiar universitar la Universitatea Paris 1, profesor de istorie medievală la École normale supérieure lettres et sciences humaines, Lyon.

Justificarea violenței în textele filosofice medievale**MIHAI MAGA**

cercetător postdoctorand dr., Academia Română filiala Cluj / Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca

în cadrul proiectului POSDRU/89/1.5/S/60189, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Violența este un fapt comun și iminent în paradigma premodernă. Provocarea filosofilor medievali este de a-i găsi o justificare rațională. O astfel de justificare impune ideea că violența este necesară. Vom clasifica formele de violență în două categorii principale: violență justificată și violență condamnată, iar violența justificată o vom clasifica în patru categorii, în funcție de cele patru părți implicate în exercițiul politic: individul, monarhul, legea și puterile externe. Împotriva fiecăreia există temeuri pentru ca, atunci când acestea reprezintă un pericol, să fie limitate prin orice mijloace. Formula „orice mijloace” presupune, atunci ca și azi, posibilitatea apelului la ultimul resort. Pentru fiecare dintre cele patru categorii, ultimul resort poate fi coerciția pentru individ, detronarea pentru monarh, revolta împotriva legilor și războiul împotriva inamicului extern. Aspectul comun al acestor forme de violență permise ține de viziunea generală privind ordinea lumii și de statutul lor excepțional, de limită între rațional și irațional. Acesta este principiul lor de funcționare în teoriile politice medievale, acela de categorie morală limită care, prin excepționalitate, necesitate și frică, marchează limitele comportamentului corect.

Argumentarea. O schiță istorică**IOVAN DREHE**

doctorand, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca

în cadrul proiectului POSDRU/6/1.5/S/4, proiect cofinanțat din

Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Ceea ce ne propunem este o prezentare, fără pretenții de exhaustivitate, a trei modele argumentative, abordate cronologic. Acolo unde e cazul vom marca și aspecte relevante ale trecerii de la un model la altul. Primul model este cel care apare în *Topica* lui Aristotel, anume dialectica aristotelică. Studiul acestui tratat este relevant din cel puțin următoarele puncte de vedere: avem șansa să reconstruim un model de argumentare specific epocii (*debate*-urile de astăzi fiind asemănătoare din anumite puncte de vedere), putem să înțelegem anumite locuri unde Aristotel argumenta într-un mod care nu se aseamăna cu modelul propus în *Analitici* sau putem să citim dialogurile platoniciene de tinerete într-o altă cheie. Al doilea model avut în vedere este reprezentat de *Obligationes*, ce apar în Evul Mediu, influențate de modelul aristotelic, însă cu reguli formulate explicit. Ultimul model avut în vedere este reprezentat de cel al lui Stephen Toulmin, care la începutul celei de-a doua jumătăți a secolului XX a dat un impuls studiilor de argumentare, model care a fost văzut de unii recenzanți a cărții sale, *The Uses of Argument*, drept o „renaștere a topos-urilor”.

Aspecte ale hermeneuticii lui Alexandru Dragomir: Lectura ca eveniment

LUDMILA BÂRSAN

Absolventă a Facultății de Litere (Literatură universală și comparată) și a programului de masterat: Filosofie aplicată și management cultural, Facultatea de Filosofie și Științe Social – Politice, Universitatea „Al. Ioan Cuza”. Studentă în anul II la Facultatea de Filosofie și Științe Social – Politice, specializarea: filosofie, aceeași universitate. Interesată de fenomenologie, hermeneutică și teorie literară. Lucrări publicate în reviste de specialitate și reviste de literatură și cultură, printre care: *Caius Dobrescu. O nouă monografie Eminescu*, „Studii eminescologice”, Iași, volumul 9, 2007; *Eminescu: ființă autentică întru moarte*, „Studii eminesciene”, Iași; *Goluri și indeterminare. Fenomenologia lecturii la Wolfgang Iser*, „Schole”, Revista independentă de filosofie, Cluj – Napoca, 2011 (în curs de apariție); *Cum poate fi interpretat un text?* „Junimea studențească”, nr.1, 2006; *Hermeneutică/Hermetică/Hermetism*, „Oglinda literară”, anul VI, nr. 65, 2007; *Statutul ontologic al literaturii*, „Oglinda literară”, nr. 47, februarie 2008 etc.

Voi realiza o incursiune în filosofia și teoria interpretării dezvoltate de Alexandru Dragomir, încercând să subliniez concepțiile sale despre *lectură*, respectiv *relectură*, *înțelegere*, *interpretare*, *literatură* etc. Alexandru Dragomir privilegiază cititorul, plasându-l în interiorul textului și nu în distanța acestuia. Cititorul privește și vede textul, aflându-se în text și într-o relație intimă cu acesta. Un text presupune o lume dincolo de cuvinte, rolul cititorului fiind acela de a da viață textului. Trebuie să tratăm textul ca „subiecți” și să ne aflăm acolo, în text, și nu în distanța acestuia, spune Alexandru Dragomir, lectura devenind astfel „un «eveniment» al *in* – formării sufletului nostru, cu gândul că în joc este cea mai mare fericire dată omului.” Un eveniment aduce cu sine o surpriză, ceva neprevăzut, un neașteptat care vine prin suprinde, trădând așteptările pe care le aveam pînă în momentul respectiv. Textul capătă caracter de survenire, care modifică trăirile și experiențele cititorului, totodată primind astfel un caracter evenimential. Ideea textului care determină experiența cititorului se întîlnește și la reprezentanții criticii fenomenologice: Goerges Poulet și Wolfgang Iser.

Dinamica termenilor indefinibili

WALTHER PRAGER

cercetător postdoctorand dr., Academia Română filiala Cluj / Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca în cadrul proiectului POSDRU/89/1.5/S/60189, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

În comparație cu termenii definibili capabili să ofere temeiuri ferme și stabilitate cunoașterii filozofice, termenii indefinibili, în accepție metafizică sau simplu logică au fost cei care au menținut vie speculația filozofică. Expunerea va încerca să determine care sunt cauzele acestei diferențe, sprijinindu-se mai ales pe ocurența termenilor indefinibili în gândirea lui Platon și a lui Aristotel. Rezultatul va consta în atribuirea unei dinamici aparte termenilor indefinibili ca atare, anterioară demersurilor filozofice care îi folosesc.

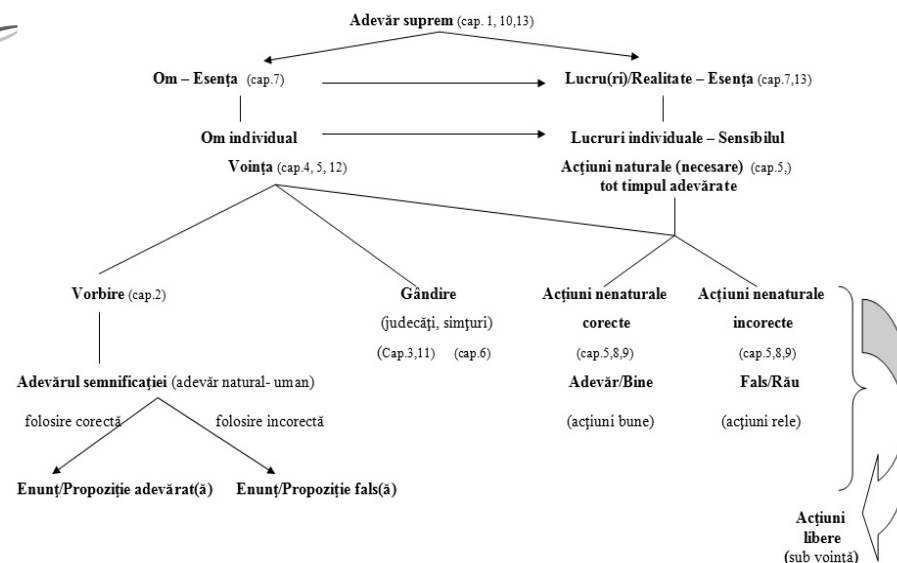
Anselm din Canterbury, Despre adevăr

MARIUS NICOARĂ

doctorand, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca

Așa cum spune Sf. Anselm în prologul acestui tratat, acesta este primul dintr-o serie de trei tratate care au ca scop studiul Sfintei Scripturi. Al doilea tratat este „*Despre libertatea alegerii*” apărut deja la Editura Polirom, Colecția „Biblioteca Medievală”, în anul 2006. Al treilea tratat „*Despre căderea diavolului*” abordează problema căderii datorită ieșirii din adevăr (ieșire posibilă doar în interiorul voinței). O ieșire reală, ontologică nu e posibilă pentru că nu există în afara adevărului, în afara lui Dumnezeu. După al doilea tratat în care se expune problema liberului arbitru, al treilea tratat discută consecințele alegerii greșite (căderea, cu tot ce înseamnă aceasta).

Anselm împarte tratatul în 13 capitole în care ordonează discuția despre adevăr în scopul de a fi cât mai explicit. Găsește 8 „locații”/locuri/domenii în care adevărul se află. Le prezentăm așa cum le-a ordonat Anselm. Avem, deci: 1. adevărul suprem; 2. adevărul semnificației; 3. adevărul judecății; 4. adevărul voinței; 5. adevărul acțiunii; 6. adevărul simțurilor; 7. adevărul esenței lucrurilor; 8. adevărul dreptății. Discuția despre un adevăr sau altul nu este strict delimitată pe capitolele respective. Pentru a înțelege un tip de adevăr este uneori foarte utilă parcurgerea și a celorlalte. Tratatul este gândit ca un întreg menit să fie înțeles prin toate părțile sale și invers, întregul prin ideile care îl compun.

Religiile orientale**RAMONA BOGDAN**

Universitatea „Babeş-Bolyai” Cluj-Napoca, secția filosofie, anul II

Fascinanția manifestată față de modul de a trăi al celor din Orient, al istoriei lor și mai ales al modului de abordare privind spiritualitatea, ne-a trezit mereu curiozitatea și dorința de a le cunoaște și înțelege religiile după care își guvernează viața. Deși ne lovim des de concepte precum karma, yoga, reîncarnare, nu suntem foarte siguri pe noi când încercăm să le explicăm, am ramas doar la stadiul de amatori ce-și rezumă cunoștințele privind religiile orientale la ce au citit prin reviste sau văzut prin filme. Această comunicare încearcă să aprofundeze aceste concepte, prezentând trei dintre cele mai importante religii din Orient: hinduismul și buddhismul. Modul în care au luat naștere, întemeietorii lor, principiile care stau la baza acestora sunt cateva din subiectele ce vor fi dezbătute în cadrul Seminarului de Filosofie de pe Valea Lăpuşului.

Filosofia muzicii clasice și muzica clasică în filosofie**ANCA TRUȚĂ**

Universitatea „Babeş-Bolyai” Cluj-Napoca, secția filosofie, anul II

Creația unui compozitor de muzică clasică, poate fi un intermediar dintre filosof și viitoare sale gânduri. Muzica îndeamnă la meditație și oferă un fel de disponibilitate lăuntrică ce maximizează capacitățile intelectuale și emoționale. Relația dintre operă- transmițător- emițător se înscrie într-un cerc ce se află în perpetuă mișcare asemănătoare cu cea a acelor ceasornice- uneori schimbându-și direcția de influențare.

- Comunicarea va începe cu o prezentare scurtă a filosofiei muzicii clasice și va continua cu oglindirea acesteia în scrierile filosofie.
- Exemple de compozitori favoriți ai filosofilor. Se poate vorbi despre o regăsire, identificare, descoperire a filosofului în creația muzicală a respectivului autor?
- Comunicarea va fi însoțită deasemenea de audiție (Bach, Beethoven, Mozart ș.a.) iar, participanții sunt invitați să își împărtășească predilecțiile muzicale și să argumenteze alegerea.

Problema cunoașterii – scurtă caracterizare**ANDREEA CRIȘAN**

Universitatea „Babeş-Bolyai” Cluj-Napoca, secția filosofie, anul II

Există 2 tipuri filosofice majore de raportare la problema cunoașterii. Prima raportare este caracteristică activității filosofice „de tip constructiv” în care sunt propuse sisteme filosofice (metafizice). A doua raportare este caracteristică activității filosofice „de tip critic” în care este promovată analiza filosofică.

Activitățile filosofice în care este promovată critica filosofică au în general, prin filosofii care le susțin, ca obiectiv central în primul rând cunoașterea: natura și formele cunoașterii, sursele cunoașterii, întemeierea cunoașterii, limitele cunoașterii, problema adevărului, valoarea rezultatelor cunoașterii etc. (de exemplu: Descartes, Hume, Kant, filosofia analitică). Există, de-a lungul istoriei filosofiei, poziții filosofice care susțin posibilitatea minții omenești de-a cunoaște lucrurile așa cum sunt ele în sine. Întrebări de felul: Este cunoașterea posibilă? și, respectiv, Cum este posibilă cunoașterea?

Drepturile omului între idealism și realism

MĂDĂLINA PANTEA

Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Masteratul de Filosofie Antică și Medievală, anul I

Declarația Universală a Drepturilor Omului, care a fost adoptată de către Organizația Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, are ca scop „recunoașterea demnității inerte a tuturor membrilor familiei umane și a drepturilor inalienabile constituie fundamentul libertății, dreptății și păcii în lume”

Pornind de la *Declarația Universală a Drepturilor Omului* voi urmări evenimentele petrecute în Republica Moldova la data de 7 aprilie 2009 și consecințele acestor evenimente, încercând să găsesc răspunsul întrebării: este declarația drepturilor omului o utopie?

Evenimentele din Republica Moldova au purtat numele de *Revoluția luminilor*, având la bază un manifest pașnic a unor tineri, ce doreau un regim democrat în locul regimului comunist. Fiind convinși că alegerile au fost falsificate, fără nici o speranță de a schimba regimul, au dorit să aprindă o lumânare în semn de manifest. Situația însă a degenerat și s-a iscat o revoltă în care au fost răniți, răpiți oameni, tineri supuși unor interogatorii lungi, tineri luați din cămine cu forța, iar cei ce și-au schimbat cetățenia basarabeană nu mai aveau voie să intre în țară. Granițele au fost blocate. Unde era în aceste momente Organizația Națiunilor Unite? De ce nici un stat vecin Republicii Moldova nu se sesiza să invoce drepturile omului? De ce nimeni din Republica Moldova nu putea să își invoce drepturile? Aceste drepturi există cu adevărat sau statul are ultimul cuvânt în ceea ce privește aceste drepturi?

Imaginea la Sf. Toma

ALINA CIRIC

Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Masteratul de Filosofie Antică și Medievală, anul I

Voi prezenta care este raportul în opera lui Toma, axându-mă în special pe *Summa theologiae*, între imagine și asemănare, imagine angelică și imagine umană, care sunt tipurile de imagini pe care omul le poate reincarna și în special voi accentua care este scopul omului ca imagine a lui Dumnezeu. Accentul principal al lucrării, omul-imagine a lui Dumnezeu, va putea genera apoi discuții în jurul următoarelor probleme: structura creației umane începând de la origini și până la relația sa cu omul-fiul al lui Dumnezeu (imaginea lui Christ), diferitele grade ale perfecțiunii care sunt accesibile omului și alte asemenea probleme ce vor evidenția aspectul soteriologic al „antropologiei” descrise de Sf. Toma. Totodată, în lucrare voi face o comparație între felul în care putem vorbi de „imagine” la Toma, și cercetările fenomenologice contemporane care se preocupă de aceeași problemă, mă refer aici în principal la Marion.

Revoltă și absurd în Mitul lui Sisif

LAVINIA MARGEA

Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca,

Masteratul de Literatură și civilizație – dialog intercultural în spațiul francofon, anul I

În această prezentare vom încerca să răspundem la următoarele întrebări referitoare la eseu filosofic al lui Albert Camus, *Mitul lui Sisif*: 1. Cine este Sisif, pentru ce a fost pedepsit de zei și ce simbolizează pedeapsa sa („mitul asumării suferinței”); 2. Ce semnifică titlul eseului amintit și de ce este acest text este considerat, alături de *Omul revoltat*, textul cu cele mai multe influențe filosofice din opera autorului? În finalul prezentării vom încerca să ne axăm pe problemele revoltei și absurdului, utilizând ca suport textul lui Camus.

Atelierul de cărți

Vă invităm să participați, pe durata seminarului, la un schimb de cărți, o bună ocazie de a vă îmbogăți lista de cărți deja citite. Asta presupune ca fiecare dintre voi să aducă o carte din biblioteca personală și de a o împrumuta, sau chiar schimba permanent, pe o carte care vă trezește interesul în urma prezentării lor de către „proprietari”. Astfel vom putea, la sfârșit, să dezbaterem și teme ca: cea mai bună carte citită, autori preferați, minusuri și plusuri în construcția unui roman. Puteți participa cu poezii, proză, cărți de filosofie, teatru.

Atelierul se va desfășura în mai multe seri și va include, în ultimele zile, prezentările de cărți ale studenților înscriși în practică. Organizatorii vor oferi participanților un număr limitat de cărți, cu titlu gratuit.

**Coordonat de
Ramona Bogdan**

Ce cărți îmi doresc să citesc:

Despre troling**Dezbateri**

Troling-ul (eng. Trolling, în română se mai folosește termenul de *trolaj*) este un fenomen relativ recent, apărut în cadrul comunităților online. Trolul este descris pe *wikipedia* în felul următor: „un *troll* este un *provocator fără cauză*, cineva care lansează o discuție cu scopul de a recrea un conflict de idei. Uneori, conflictul devine amuzant pentru troll, dar aproape niciodată pentru participanții inocenți.” Există multe aspecte ce pot fi abordate vizavi de acest subiect, iar noi ne-am gândit să ne oprim asupra câtorva:

1. Definirea fenomenului
2. Caracteristici ale celor implicați: trol, victime.
3. Identitatea trolului: anonim și aspecte pragmatice ale discursului.
4. „Arta trolingului” și locurile comune
5. Posibilitatea extrapolării descrierii trolului la contexte diferite de *online*.

**Coordonat de
Iovan Drehe**

Filosofia în artă. Atelier de creație (pictură, grafică)

• Informații teoretice în informații vizual-figurale !

Acest atelier are ca scop stimularea creativității și oferă posibilitatea unor perspective noi în ceea ce privește comprehensiunea unor concepte filosofice.

Organizatorii atelierului au ales o serie de citate filosofice, iar participanții pot să se hotărască asupra unuia pe care îl vor transpune într-o formă de expresie plastică – modalitatea, tehnica artistică este la liberă alegere. Materialele de care va dispune fiecare participant în parte sunt acuarele, pensule, hârtii și creioane de cărbune.

După un interval de timp stabilit de comun acord (câteva zile suficiente pentru redarea conceptului), lucrările se vor prezenta și discuta public.

Cele mai reușite lucrări vor fi publicate pe coperta numărului special al revistei Scholă.

• Participarea la atelier se adresează tuturor persoanelor care dispun de multă imaginație și pasiune pentru artă.

„Arta e cea care îl introduce întâi pe om în inima lucrurilor.”
(Jean Paul Richter)

1. „Oameni. Nu lucruri, nu peisaje; oameni. Să fii însetat de omul nou, așa cum ești de lumile noi. Căci fiecare om e o formă de încăpățănare, adică o idee. Și-ți place să vezi care e gestul ideii, care e vocea ei. Cum surăde ea.”

(Constantin Noica, Jurnal filosofic, Humanitas, București, 1990, p.5)

2. „Câteodată mi se pare că știu ce este filosofia: e aventura universalului când devine particular.”

(Constantin Noica, Jurnal filosofic, Humanitas, București, 1990, p.103)

3. „...părerea că gândurile noastre nu vin din inspirație, că aprecierile ne sunt «insuflate de o divinitate», că instinctele sunt o activitate de penumbră – pentru asemenea înclinații și gusturi ale omului există dovezi în toate vârstele omenirii.”

(Friedrich Nietzsche, Aforisme, București, Humanitas, 2001, p. 31)

4. „Atâta vreme cât mai mulți oameni, uniți, se consideră drept un singur corp, ei nu au decât o singură voință, care se raportează la supraviețuirea comună și la bunăstarea generală.[...] Pacea, unitatea, egalitatea sunt inamicii subtilităților politice.”

(Jean-Jacques Rousseau, Despre contractul social sau principiile dreptului politic, Nemira, București, 2007)

5. „Eu vreau să mă cunosc și să mă iubesc drept cel care sunt, dar pentru ca să mă pot avea trebuie să mă privesc în altul și trebuie la rândul meu să ofer prilejul ogîndirii pentru altul care se dobîndește prin mine. Pentru că nu pot deveni eu însumi decât dacă devin altul în mine și eu însumi în altul, la iubirea de sine nu pot ajunge decât prin iubirea de altul.”

(Gabriel Liiceanu, Despre limită, Humanitas, București, 1997, p.113)

6. „A gândi ceva deosebit <de sine> diferă de <a se gândi> pe sine, iar în ultimul caz dualitatea este mai degrabă evitată. În primul caz, <cel ce gîndește> vrea <să se gîndească> și pe sine, dar este mai puțin capabil căci el are în sine ceea ce vede, dar ca <un obiect> diferit de sine. În al doilea caz, el nu este separat substanțial <de ceea ce vede> ci, fiind unit cu sine,

se vede pe sine. Așadar, el devine dublu, deși este unu.”

(Plotin, Enneade. III- V, coord. A. Baumgarten, trad. V. Rus, L. Peculea, A. Baumgarten, et alii, Editura IRI, București, 2005, p. 58)

7. „Numai o minte plină de crăpături ca un zid vechi poate avea deschideri către lumea de dincolo.”

(Emil Cioran, Silogisme amărăciunii, Humanitas, București, 2008, p.105)

8. „Big Crunch”, un fel de Big Bang inversat. Ce se va întâmpla după aceea? Poate că Universul ar putea să se extindă din nou, astfel încât Big Crunchul Universului nostru să devină Big Bangul Universului următor și așa mai departe, la infinit.”

(May Brian, Bang!: Istoria completă a Universului, Editura Rao, București, 2007, p.142)

9. „Limitele limbajului meu semnifică limitele lumii mele.”

(Ludwig Wittgenstein, Tractatus logico-philosophicus, Humanitas, București, 1991, p.101)

10. „Izvorul acesta dublu, al binelui și al răului, în toate lucrurile, își trage puterea de la aște.”

(Jackob Bohme, Aurora sau răsăritul care întrezărește, Editura Științifică, București, 1993, p.78)

11. „Timpul nu este. Dimpotrivă, «ceva» dă timp.”

(Martin Heidegger, Despre miza gândirii, Humanitas, București, 2007, p.38)

12. „Puterea conducătorilor nu este nimic altceva decât puterea națiunii înseși, putere concentrată și adusă la o formă potrivită pentru a putea fi exercitată.”

(John Stuard Mill, Despre libertate, Humanitas, București, 2005, p. 46)

13. „Dar ființa vieții este totodată moarte. Orice lucru care intră în viață începe odată cu aceasta să moară deja, să se îndrepte către moartea sa, și moartea este totodată viață.”

(Martin Heidegger, Introducere în metafizică, Humanitas, București, 1999, p.124)

14. „... arta este deschidere a ființei ființării.”

(Martin Heidegger, Introducere în metafizică, Humanitas, București, 1999 p.124)

15. „Inteligența se află la cheremul unui vacarm de voci disperate. Înțelepții hinduși care au inventat yoga susțineau că au elaborat o tehnică pentru a face vocile vanitoase să tacă.”

(José Antonio Marina, Inteligența eșuată, Polirom, Iași, 2006, p.94)

16. „... un geniu artistic nu e mare numai prin creația sa, ci și prin lumina pe care opera lui o revrsa asupra creațiilor anterioare.”

(Mircea Eliade, Fragmentarium, Humanitas, București, 2008, p.117)

17. „O operă își pregătește cititorii și își creează astfel propriul față-în-față subiectiv.”

(Paul Ricoeur, De la text la acțiune, Editura Echinoc, Cluj, 1999, p.109)

18. „Am verificat aceasta de sute de ori: nu suntem atenți la viața din jurul nostru; visăm încontinuu și paralel cu filmul concret al vieții, filmăm un alt univers, al nostru pe care suntem stăpâni. [...] Atenția nu are memorie; ea consumă prezentul și se cosumă prin el. Nu ținem minte decât amănunte din filmul nostru interior, nu avem decât memoria lucrurilor create de noi sau a lucrurilor în care am intervenit și noi cu visul, obținând o sinteză personală. Observați că foarte multă lume spune despre evenimentele capitale ale vieții lor, că și le amintesc ca prin vis.”

(Mircea Eliade, Oceanografie, Humanitas, București, 2008, p.46)

19. „...îi este necesar unui principe să știe să fie tot atât de bine animal cât și om.”

(Niccolò Machiavelli, Principele, trad. Nina Façon, Editura Mondero, București, 2001, p. 63)

20. „...nu puteam să mă fixez asupra cuiva ale cărei opinii să-mi pară preferabile și m-am văzut oarecum constrâns să încerc să mă conduc singur. Dar ca un om care păștește singur și prin întuneric m-am hotărât să merg foarte încet și cu băgare de seamă în toate privințele, în această înaintare lentă ferindu-mă să cad.”

(René Descartes, Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe, trad. Alexandru Boboc, Editura Academiei Române, București, 1990, p. 121)

21. „A treia maximă era de a încerca întotdeauna să mă înving pe mine însumi mai degrabă decât soarta și să schimb mai degrabă dorințele mele decât ordinea lumii...”

(René Descartes, Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe, trad. Alexandru Boboc, Editura Academiei Române, București, 1990, p.126)

22. „Sufletul doar nu duce cu sine, în lumea lui Hades, nimic altceva decât ce a cultivat și hrănit în el; se zice că acestea îi aduc sau cele mai mari faloase sau cea mai mare nenorocire, chiar din clipa când pătrunde în acel tărâm. La moartea fiecăruia dintre noi, se zice că un inger păzitor, hărăzit de soartă drept călăuză încă din timpul vieții, îl duce într-un loc unde trebuie să se adune toți morții, spre a fi judecați.”

(Platon, Banchetul și alte dialoguri, trad. Șt. Bezdechi și C. Papacostea, în Phaidon sau despre suflet, p. 224)

23. „O, Adevăr, lumină a inimii mele, nu întunericul meu să-mi vorbească! Am lunecat la acest întuneric și m-am întunecat, dar și de acolo Te-am iubit. [...] Mi-ai spus Doamne, cu glas tare în urechea mea lăuntrică, că tu ești veșnic...”

(Sfântul Augustin, Scrieri alese. Mărturisiri, trad. Nicolae Barbu, Editura Institutului Biblic și De Misiune Al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1985, p.267)

24. „Deoarece este posibil a afirma despre ceea ce există că nu există și despre ceea ce nu există că există, tot așa despre ceea ce există că există și despre ce nu există că nu există, și deoarece aceste afirmații și negații sunt posibile și pentru acele timpuri care stau dincolo de prezent, este posibil să negăm ceea ce s-a afirmat și să afirmăm ceea ce s-a negat. Astfel, este evident că orice afirmație are o negație opusă, și tot așa, fiecare negație, o afirmație opusă. Vom numi contradicție opoziția dintre afirmație și negație. Înțeleg prin opoziție că același este afirmat și negat despre același, dar nu în sens omonim.”

(Mircea Florian, Despre interpretare. Analitică primă, Editura IRI, București, 1997, p.165)

25. „Indexul este un semn care trimite la ceva sau la cineva în termenii existenței sau locației sale în timp sau spațiu ori în raport cu altceva sau altcineva. Fumul este un index al focului, indicând unde este foc.”

(Thomas A. Sebeok, Semnele: O introducere în semiotică, Humanitas, București, 2002, p. 28)

26. „Simbolul este un semn care stă în locul referentului său în mod arbitrar, convențional.[...] Orice semnificant – obiect, sunet, figură etc – poate fi simbolic; [...] albul e o culoare care poate simboliza «curățenia», «puritatea» sau «inocența», pe când negrul simbolizează «necurătenia», «impuritatea» sau «degradarea».”

(Thomas A. Sebeok, Semnele: O introducere în semiotică, Humanitas, București, 2002, p. 28)

27. „Oricine declară război, devenind agresor, se expune acestui pericol.”

(John Locke, Al doilea tratat despre cărmuire. Scrisoare despre toleranță, Editura Nemira, București, 1999, p.62)

Coordonat de
Anca Truță

HARTA CERULUI

Iulie 2011

★ Planete

Planeta **Mercur** își face apariția pe cerul de seară începând cu data de 2-3 iulie. Veți putea vedea planeta la 30 de minute după apusul Soarelui, niciodată pe cer de noapte. Planeta se menține în aceeași poziție față de orizont toată luna dar strălucirea ei variază: va fi mai strălucitoare (și mai ușor de observat) în primele 20 de zile ale lunii. La sfârșitul lunii strălucirea planetei scade și, combinată cu cerul luminos, va putea fi observată prin binocluri.

Pe 3 iulie căutați-o înspre orizontul vestic în jurul orei 21:30 dar nu mai târziu de 22. Luna ne ajută în seara de 3 iulie pentru că se află la stânga planetei. Pe 6 iulie se va afla printre stelele roiului stelar Praesepele din constelația Cancer. Până pe 13 iulie planeta se află în constelația Cancer și trece în Leo pe 14.

Între 24-26 iulie planeta se va afla la sud de steaua Regulus din constelația Leo.

Seara se mai poate vedea planeta **Saturn**. Dacă nu știți care este așteptați până în seara de 7 iulie. Astrul aflat deasupra Lunii este planeta. Pe 8 iulie planeta se afla în dreapta-sus față de Lună. Veți vedea că planeta se vede ca o stea, un punct luminos. Dacă o comparați cu alte stele de aceeași strălucire veți vedea că are o nuanță gălbuie. Și veți mai vedea ceva: Saturn nu sclipește. Aceasta este o dovadă în plus că ați indentificat corect astrul.

Inelele, discul și sateliții se pot vedea prin instrumente astronomice mici. Observați

planeta cât mai repede pentru că Soarele se apropie de ea și nu se va mai vedea seara. Va dispărea în razele acestuia în luna septembrie.

Jupiter răsare la ora 2 la începutul lunii și la miezul nopții la sfârșitul ei. Este cea mai strălucitoare planetă de pe cerul de dimineață (acum că Venus a dispărut în razele Soarelui) și este cea care are mărimea aparentă cea mai mare când este privită prin telescop.

Este ușor de găsit: priviți cerul, înspre est, la o oră, două după ce răsare planeta. Astrul strălucitor aflat nu foarte sus față de orizont este Jupiter. Lumina planetei nu sclipește (scintilează) ca a celorlalte stele. Luna trece prin zonă în diminețile de 23, 24 și 25 iulie.

Planeta se află în constelația Aries iar cele două stele care se află deasupra ei sunt α și β Arietis.

O altă planetă vizibilă cu ochiul liber este **Marte** care răsare în jurul orei 3. Se află în Taurus, nu departe de steaua Aldebaran (α Tauri). Dacă înspre orizontul estic vedeți două stele strălucitoare, în jurul orei 4, cea mai slabă ca strălucire este Marte. Probabil că veți observa culoarea portocalie-roșiatică a planetei. Și încă ceva: Marte nu se va vedea cât Luna pe 27 august 2011!

Uranus și **Neptun** se văd numai prin instrumentele astronomice.

★ Fenomene astronomice

- 2 **Lună Nouă** la ora 11:54. Eclipsă parțială de Soare vizibilă din Antarctica
- 3 **Secera foarte subțire a Lunii și planeta Mercur** se află foarte aproape de orizontul vestic imediat după apusul Soarelui (ora 21)
- 4 **Pământul se află la cea mai mare depărtare de Soare**. Ne aflăm la 152,098,233 km de Soare
- 4-5 **Luna trece prin vecinătatea stelei Regulus din Leo**
- 5 **Marte se află în vecinătatea stelei Aldebaran** din Taurus. Se observă pe cerul de dimineață
- 7 **Luna la cea mai mică depărtare de Terra**. La „numai” 369.567 km.
- 8 **Primul Pătrar** la ora 9:29. Luna se observă seara în constelația Virgo, nu departe de steaua Spica
- 11-12 **Luna se află în vecinătatea stelei Antares din Scorpius**
- 15 **Lună Plină** la ora 9:39. Se observă toată noaptea în constelația Sagittarius
- 20 **Mercur la cea mai mare depărtare unghiulară de Soare**. Se observă seara toată luna iulie
- 21 **Luna la cea mai mare depărtare de Terra**. Se află la 404.358 km
- 23 **Ultimul Pătrar** la ora 8:02. Luna se observă în a doua jumătate a nopții, chiar deasupra planetei Jupiter
- 27-28 **Luna se va afla în vecinătatea planetei Marte în aceste dimineți**
- 28 **Planeta Mercur și steaua Regulus** se află una lângă alta pe cerul de seară
- 30 **Lună Nouă** la ora 21:40. Nu se poate observa fiind în vecinătatea Soarelui

HARTA CERULUI

Iulie 2011

★ Constelații vizibile

Iulie este luna când, înspre orizontul sudic se observă steaua Antares din constelația **Scorpius**. Culoarea roșie a stelei i-a inspirat pe astronomii antici să îi dea numele de „rivalul lui Ares (Marte)” adică „Antares”. Steaua nu se ridică mult deasupra orizontului dar se remarcă ușor. Constelația Scorpius are forma literei „S” și se continuă înspre est cu Sagittarius și înspre vest cu Libra.

Înspre sud-vest observăm steaua **Spica** din Virgo. Deasupra lui Spica se afla **Arcturus** din Bootes iar la vest de aceasta găsim o constelație compusă din stele slabe ca strălucire, **Coma Berenices**. Acolo se află mii de galaxii situate la 60 de milioane de ani lumină depărtare de Soare. Tot în Coma Berenices întâlnim un roi stelar observabil prin binoculuri. Conține aproximativ 20 de stele și se afla la sud de steaua gamma din constelație. Și mai înspre vest întâlnim constelația Leo, a cărei „coadă” rămâne deasupra orizontului până la miezul nopții.

Înspre nord-vest se află **Ursa Major**, cunoscută la noi după numele de „Carul Mare”. Carul este compus din șapte stele, aflate toate sus pe cer, în spațiul dintre orizont și zenit. Înspre nord găsim „**Ursa Mică**” și steaua Polară care indică nordul ceresc. Între cele două constelații se află coada „Dragonului” (constelația **Draco**). Aceasta șerpuiște printre stele, ajungând undeva deasupra stelei **Vega** din constelația Lira.

Vega se apropie de zenit din ce în ce mai mult de zenit. Este însoțită de stelele **Deneb** (la nord-est, stânga-jos) și de **Altair** (la sud-est, dreapta-jos). Împreună formează „triunghiul de vară”.

Dinspre est răsare **Pegasus** și, la scurt timp după miezul nopții, **Pisces**.

★ Cum se folosește harta

Ieșiți afară cam cu o oră înainte de ora afișată pe hartă noastră. Țineți harta ridicată în fața voastră, având grijă să o orientați după punctele cardinale de pe teren. Vestul este (aproximativ) locul unde apune Soarele.

Marginea hărții noastre reprezintă orizontul și stelele de pe hartă se potrivesc cu cele de deasupra capului. Centrul hărții noastre este zenitul, punctul de deasupra capului.

Este foarte important să orientați harta după punctele cardinale. Este cheia succesului învățării constelațiilor.

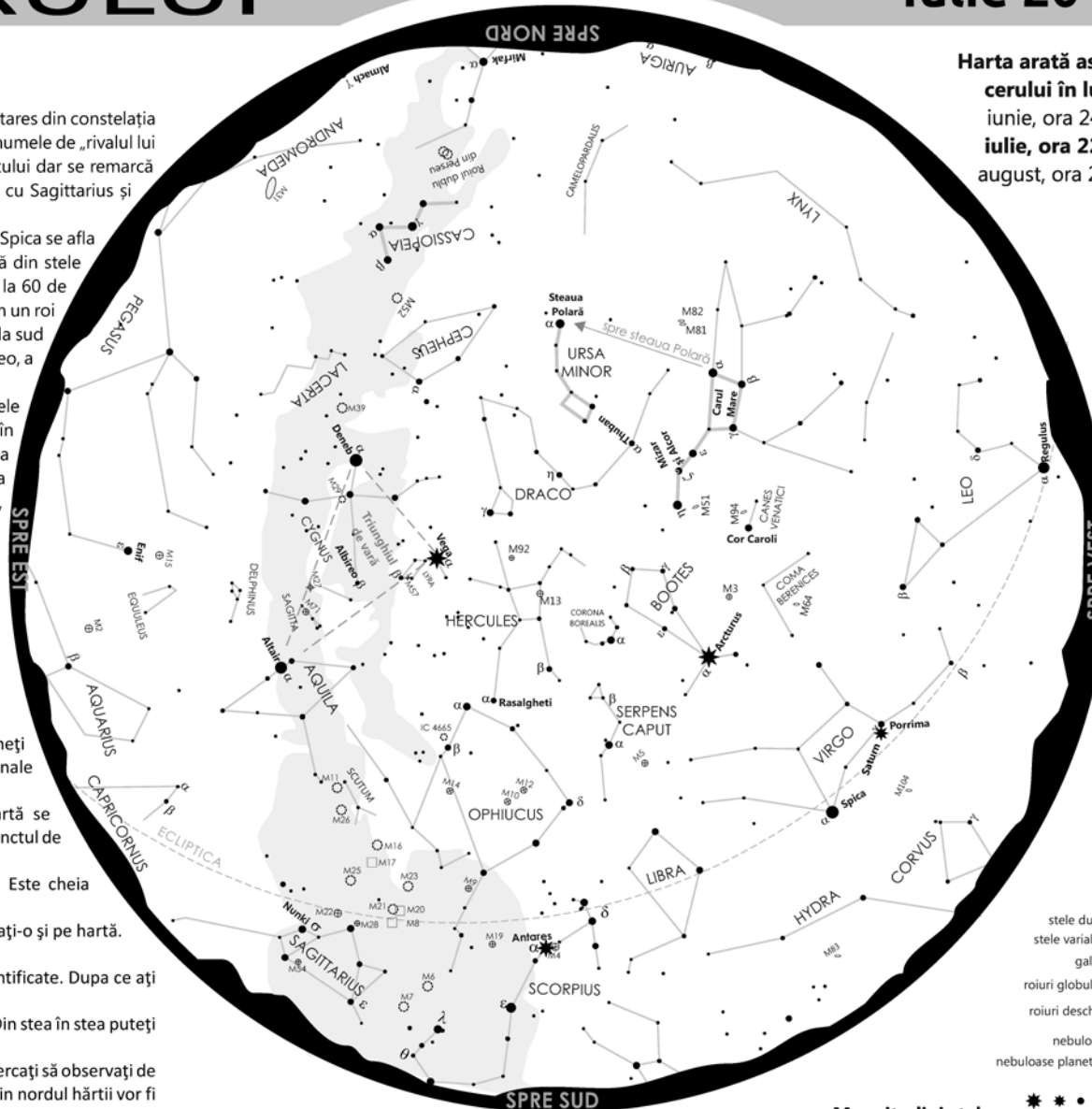
După ce orientați harta, căutați o stea mai strălucitoare pe cer. Căutați-o și pe hartă. Pe hartă, stelele strălucitoare sunt cele reprezentate prin disc mare.

Dupa ce ați găsit-o, cautați, pe hartă, stele din apropierea stelei identificate. Dupa ce ați ales aceste stele, cautați-le și pe cer.

Constelațiile sunt formate de stele unite cu linii, pe harta noastră. Din stea în stea puteți învăța toate constelațiile vizibile la un moment dat.

Harta este realizată pentru latitudinea medie a țării noastre. Dacă încercați să observați de la latitudini nordice, stelele din sudul hărții vor coborî sub orizont iar cele din nordul hărții vor fi situate mai sus pe cer.

Harta arată aspectul
cerului în luna:
iunie, ora 24:00
iulie, ora 22:00
august, ora 20:00

Calendar

14 iulie joi	
15 iulie vineri	○
16 iulie sâmbătă	
17 iulie duminică	
18 iulie luni	
19 iulie marți	
20 iulie miercuri	
21 iulie joi	
22 iulie vineri	
23 iulie sâmbătă	●
24 iulie duminică	
25 iulie luni	
26 iulie marți	
27 iulie miercuri	

Să nu uit când plec de la Lăpuș:

- ☒ să îmi cer diploma de participare de la organizatori
- ☒ să înapoiez ce am luat împrumut: cărți, ustensile etc.
- ☒ să arunc ce e de aruncat la gunoi, să las locul curat
- ☒ să îmi amintesc să trimit poze pentru galerie organizatorilor (dacă am făcut)
- ☒ să trimit textul, dacă am susținut ○
ceva și vreau să mi se publice în revista Scholé ○
- ☒ să zâmbesc: pot veni și anul viitor! ○

Date de contact ale organizatorilor:

Mihai Maga

☎ 0722855933

✉ mihaimaga@gmail.com

Iovan Drehe

☎ 0720920040

✉ drehe_iovan@yahoo.com

Alexander Baumgarten

☎ 0746770615

✉ alexbaum7@gmail.com